

NGU-rapport nr. 87.044

**NGUs Referansearkiv
Brukerveiledning**

Norges geologiske undersøkelse

Leiv Eirikssons vei 39, Postboks 3006, 7001 Trondheim - Tlf. (07) 92 16 11
Oslokontor, Drammensveien 230, Oslo 2 - Tlf. (02) 50 25 00

Rapport nr. 87.044	ISSN 0800-3416	Åpen/Offentlig	
Tittel: NGUs Referansearkiv. Brukerveiledning.			
Forfatter: T. Minken		Oppdragsgiver: NGU	
Fylke:		Kommune:	
Kartbladnavn (M. 1:250 000)		Kartbladnr. og -navn (M. 1:50 000)	
Forekomstens navn og koordinater:		Sidetall: 23	Pris: 50.-
		Kartbilag:	
Feltarbeid utført:	Rapportdato: 24. februar 1987	Prosjektnr.: 2151.00	Prosjektleder: B. A. Follestad
Sammendrag: Brukerveiledningen gir innføring i NGUs Referansearkiv som er en database i NGUs Informasjonssystem.			
Emneord	Administrasjon	Referansearkivet	
Database	Brukerdokumentasjon		

INNLEDNING/FORORD

NGUs Informasjonssystem gir en samlet oversikt over og inngang til den informasjonen som finnes tilgjengelig ved NGU.

- 1) "NGUs Referansearkiv" er den dokumentbeskrivende delen av NGUs Informasjonssystem. Nå inneholder delbasen "RAPP" mer enn 6000 henvisninger til rapporter. Delbasen "BULL" (artiklene i NGU Bulletin og Skrifter) vil komme i løpet av året.
- 2) "NGUs Databaser" er dataserier som gir opplysninger om sand- og grusforekomster og pukk. På litt sikt kan flere delbaser føyes til, innen hydrogeologi, geokjemi, geofysikk osv.

Denne rapporten viser hvorledes NGUs Informasjonssystem kan opereres fra en terminal på eller utenfor NGU. Den konsentrerer seg om NGUs Referansearkiv og beskriver form med søkemuligheter.

Prosjektgruppen har bestått av: Bjørn A. Follestad, Ronald Nystad, Trond Minken, Amund Rein og Liv T. Øverby.

Trondheim, 24. februar 1987

Bjørn A. Follestad
formann

INNHOLD

	Side
0 Påloggingsrutine for Referansearkivet	5
I Hva er Referansearkivet?	6
II Søking i Referansearkivet med eksempler	7
Problemer som kan oppstå	14
III Søkespråket	15
IV Kommandoer	19
V Beskrivelse av referansenes innhold	22

0 PÅLOGGINGSRUTINE FOR REFERANSEARKIVET

1. Slå på terminalen og trykk RETURN etter at den blinkende streken (cursor) er blitt synlig på skjermen. Kolon (:) vil nå komme fram.

2. Tast inn:

HELLO NNxxx,NGU.INFO

NN = initialer

xxx = telefonnr.

og trykk RETURN.

(NB! Eksterne brukere henvender seg til Biblioteket NGU for informasjon.)

3. Følgende skjermbilde kommer fram:

```
*****NGUs informasjonssystem*****
```

```
HOVEDMENY
```

- 1. NGUs Referansearkiv
- 2. NGUs Databaser
- 0. Avslutt
- ? Hjelp

Hvilken?

Skriv 1 og trykk RETURN.

4. Du kommer nå inn i hovedmenyen for Referansearkivet og kan velge om du vil ha mer opplysninger om arkivet, om du vil begynne søking eller om du vil avslutte uten å gå videre.

I HVA ER REFERANSEARKIVET?

Referansearkivet består foreløpig av en database, RAPP, som inneholder:

- Referanser til de enkelte heftene i NGUs rapportserie.
Rapportnummeret angis uten forstavelse i feltet for rapportnummer (NR:).
- Rapporter i Bergarkivet. (Forstavelse BA fulgt av internt Bergarkivnr.)
- Brev klassifisert som rapport, men utenom den ordinære rapportserien.
(Forstavelse HY.)
- Hydrogeologiske oppdragsrapporter. Egen underserie fra Oslo-kontoret.
(Forstavelse 0-.)

Fortrolige rapporter:

Enkelte rapporter er fortrolige. Referanser til disse mangler sammendrag.

Fra referanse til dokument:

NGUs egen rapportserie selges på vanlig måte gjennom NGUs distribusjonen. Rapportene i Bergarkivet finnes avfotografert på mikrofilmkort og kan kopieres mot betaling.

II SØKING I REFERANSEARKIVET MED EKSEMPLER

I det følgende vises eksempler på søking med NOVA*STATUS i Referansearkivet. NOVA*STATUS er et fritekst søkesystem. Det vil si at alle "ord" innen posten er søkbare, og ikke skilt i egne felter såsom tittel-, forfatterfelt.

Søkerens svar er skrevet med små skrift. Forklaringer i parentes og med uthevet skrift.

***** START PÅ EKSEMPEL *****

VELKOMMEN
TIL
NGUs REFERANSEARKIV

Arkivet består foreløpig av basen RAPP. Den inneholder referanser til NGUs rapportserie, hydrogeologiske oppdragsrapporter og Bergarkivrapporter. Funksjon 1 gir nærmere opplysninger om hvordan søkingen kan utføres og hva den enkelte referansen inneholder.

Velg funksjon:

1. Mer informasjon om Referansearkivet
2. Søking i Referansearkivet
0. Avslutt

Hvilken? 2 <RETURN>

VELG DATABASE

RAPP - NGUs rapporter,
hydrogeologiske
oppdragsrapporter og
Bergarkivrapporter.

(RAPP er i dag eneste åpne
base i Ref.arkivet.)

*****

* * *

* N O V A * S T A T U S * *

* * *

* T E X T R E T R I E V A L S Y S T E M * *

* * *

*****

DATA BASE? rapp <RETURN>

(Søkingen startes ved å stille systemet et spørsmål i form av en søketerm
eller en kombinasjon av søketermer.)

GI KOMMANDO trondheim?
<RETURN>

(Husk: ? bak søketermen!)

S 1

(Du får svar fra maskina som angir
hvilket spørsmål i rekken du nå
stiller.)

171DOKUMENTER FUNNET

GI KOMMANDO les 2 <RETURN>

(Referanse nr. 2 i resultatlisten
blir skrevet ut. Utelates nummeret
(argumentet) blir det første
dokumentet i resultatlisten skrevet
ut. Se pkt. 4 "Kommandoer" i
menyen.)

- 121 -

NR: 1494/0 (Referanse til rapport i NGUs ordinære rapportserie.)

TI: Vurdering av befolkningens geografiske utbredelse innenfor

TI: kartblad Trondheim (1:250 000)

FO: Stenstad Per .

ÅR: - 1983 -

SI: 8

GR: - Åpen. -

FY: Sør-Trøndelag .

KA: Trondheim .

EO: Geokjemi , Geomedisin.

EO: Kart, Fagrapport.

Sammendrag:

På kartblad Trondheim er det tegnet soner rundt et befolket område. Det er tegnet inn 4 forskjellige influenssoner. På grunnlag av dette er det anslått hvor stor del av hver kommune som anses å være befolket. Mulig bruk av slike kart ved sammenstilling av geokjemiske og medisinske data er diskutert, og sammenlignet med bruk av rutenett.

(Det første emneordet angir fagområde, det siste dokumenttype.

Enkelte opplysninger kan være flyttet ned til sammendragsfeltet på grunn av plassproblemer.)

GI KOMMANDO n <RETURN>

(Kommando "n", som er en forkortelse for "neste", medfører at teksten til neste referanse i resultatlisten skrives ut.)

- 190 -

NR: 0-79085 (Referanse til rapport i hydrogeologisk oppdragsserie.)

TI: Sjøplass på Hongsloen, Orkdal i Sør-Trøndelag.

FO: Gaut Amund .

ÅR: 1979

SI: 6

GR: - Åpen.-

FY: Sør-Trøndelag.

KO: Orkdal.

KA: 15212 Hølonda

KA: **Trondheim .**

ST: Hongsloen.
EO: Hydrogeologi , Forurensning.
EO: Avløpsinfiltrasjon , Løsavsetning.
EO: Fagrapport.

Sammendrag:

Det er ønsket å deponere husholdningsavfall fra 8000 p.e. i et nedlagt grustak i glacifluviale avsetninger. Det er lite trolig at en vil få forurensning av kilder som ligger i underkant av avsetningen ca. 1 km mot nord. Det er imidlertid behov for å finne dybden til grunnvannsspeilet under bunnen av grustaket, og å fastslå at grunnvannsavrenningen ikke går mot kildene. P.g.a. det store innhold av stein i massene, er det nødvendig å utføre boreundersøkelser med tyngre utstyr.

Forekomstens koordinater: 32 3906

GI KOMMANDO ekremsæter .og. trondheim? (Man kan også
<RETURN> kombinere søketermer, se pkt. 3
"Søkespråket" i menyen.)

S 2

2DOKUMENTER FUNNET

(Hvis du ønsker oversikt over hvilke spørsmål du har stilt, bruk kommando "vis".)

GI KOMMANDO vis 2 <RETURN> (Viser hvilket spørsmål du
stilte som nr. 2.)

2 ekremsæter .og. trondheim?

(Ønsker du å lese resultatene, bruk kommando "les".)

GI KOMMANDO les 1 <RETURN> (Første referanse i
resultatlista skrives ut.)

-2648 -

NR: 1206 A
TI: Sporelementer i bekkesedimenter
FO: Ekremsæter Jørgen -
AR: - 1980 -
SI: 8
GR: - Åpen.
FY: Sør-Trøndelag -
KO: Skaun , Orkdal , Trondheim , Agdenes.

KA: 15211 Orkanger
E0: Geokjemi , Bekkesediment.
E0: Sporelement , Løselighet.
E0: Syre , Kartlegging.
E0: Fagrapport.

Sammendrag:

Undersøkelsen ble utført som et ledd i den generelle geokjemiske kartlegging av Norge. Bekkesedimenter ble samlet inn fra lokaliteter der bekker krysser eller renner nær kjørbar vei. Prøvestedene ble markert på kart i målestokk 1:50 000 og koordinatfestet i UTM-nettet. Sedimentene ble siktet til -0,18 mm og analysert på HNO₃-løselig Pb, Zn, Ni, Co, Cu, Mn, Fe og Cd. Analyseresultatene presenteres som

MER? nei

(Her finnes mere tekst. Skriv "ja" eller "nei".)

GI KOMMANDO ingeniørgeologi?

S 3

389DOKUMENTER FUNNET

GI KOMMANDO .1..og.sunndalsøra?

(Et tidligere spørsmål innlemmes i et senere spørsmål ved å skrive det tidligere spørsmålets interne nummer mellom to punkt. (Tidligere spørsmål kan skrives ut ved hjelp av VIS-kommandoen.

GI KOMMANDO slutt <RETURN>

(Søkingen avsluttes.)

SLUTT FRA STATUS

(Maskina går nå tilbake til hovedmenyen.)

VELKOMMEN
TIL
NGUs REFERANSEARKIV

Arkivet består foreløpig av basen RAPP. Den inneholder referanser til NGUs rapportserie, hydrogeologiske oppdragsrapporter og Bergarkivrapporter. Funksjon 1 gir nærmere opplysninger om hvordan søkingen kan utføres og hva den enkelte referansen inneholder.

Velg funksjon:

1. Mer informasjon om Referansearkivet
2. Søking i Referansearkivet
0. Avslutt

Hvilken? 2 <RETURN>

(Vi ønsker å gi et eksempel på hvordan en får utskrift fra Referansearkivet.)

VELG DATABASE

RAPP - NGUs rapporter,
hydrogeologiske
oppdragsrapporter og
Bergarkivrapporter.

(RAPP er i dag eneste åpne
base i ref.arkivet.)

```
*****  
*                               *  
*  N O V A * S T A T U S      *  
*                               *  
*  T E X T R E T R I E V A L   *  
*  S Y S T E M                 *  
*                               *  
*****
```

DATA BASE? rapp <RETURN>

GI KOMMANDO ekremsæter .og. trondheim?

<RETURN>

S 1

2 DOKUMENTER FUNNET

GI KOMMANDO tut

(Resultatlista legges ut på fil.)

<RETURN>

GI KOMMANDO slutt

<RETURN>

SLUTT FRA STATUS

(Maskina går nå tilbake til hovedmenyen.)

VELKOMMEN
TIL
NGUs REFERANSEARKIV

Arkivet består foreløpig av basen RAPP. Den inneholder referanser til NGUs rapportserie, hydrogeologiske oppdragsrapporter og Bergarkivrapporter. Funksjon 1 gir nærmere opplysninger om hvordan søkingen kan utføres og hva den enkelte referansen inneholder.

Velg funksjon:

1. Mer informasjon om Referansearkivet
2. Søking i Referansearkivet
0. Avslutt

Hvilken? 0 <RETURN>

(Vi ønsker nå utskrift.)

Ønsker du å beholde utskriftsfilen? ja

Ønsker du utskrift på laserskriveren? ja

(<RETURN> uten å angi ja/nei gir nei)

(Alle refererte dokumenter blir nå skrevet ut på NGUs laserskriver. Hvis du ønsker bare ett bestemt dokument skrevet ut kaller du opp dette på skjermen med f.eks. "les 10" - dvs. dokument nr. 10 i resultatlisten. Bruk utskriftskommando UT - ikke TUT - når du ønsker utskrift av ett enkelt dokument.)

(Du kan også overføre utskriftsfilen til den accounten du vanligvis bruker på følgende måte:

Ønsker du å beholde utskriftsfilen? ja
Ønsker du utskrift på laserskriveren? nei

Navnet på fila kommer nå opp på skjermen, og du kan kopiere fila over til den accounten du ønsker.)

***** SLUTT PÅ EKSEMPEL *****

PROBLEMER SOM KAN OPPSTÅ:

- 1) Søkeprogrammet stopper opp. Du får feilmelding, settes tilbake til hovedmenyen og kan fortsette.
- 2) Søkeprogrammet stopper opp. Ingen feilmelding. Du kan prøve å vente (søking kan ta lang tid). Hvis du får kolon (:), skriv "bye" <return>.

Eller trykk <kontroll> xy <return>, og du settes tilbake til menyen.

Hvis problemene synes å ligge i Referansearkivet, og ikke i din terminal, kan du ringe Biblioteket NGU på telefon (07) 92 16 11.

III SØKESPRÅKET

1. INTRODUKSJON

En søking i NOVA*STATUS startes ved å stille systemet et spørsmål. Et spørsmål består av en eller flere søketermer.

I tilfelle det er flere søkeord, vil de være knyttet sammen ved hjelp av en eller flere operatorer. Et spørsmål kan godt strekke seg over flere linjer, og det skal alltid avsluttes med et spørsmålstegn.

2. ENKLE SØKETERMER

En søketerm kan bestå av enkle hele eller forkortede ord. Et ord er en hvilken som helst sammensetning av bokstaver og/eller tall, unntatt slike kombinasjoner som utgjør en del av søkespråket. Systemet skiller ikke mellom store og små bokstaver ved søking.

Eksempler på søkeord er

sand
feltspat
M711
1982
1 100 000

NOVA*STATUS kan behandle ord som er høyretrunkert (dvs. at siste del av ordet utelates).

Trunkering markeres med *

Dette kan være en stor fordel i søkingen, når man ikke kjenner den eksakte staving.

Eksempel på trunkering: sand* (sandtak, sanden, etc.)

En del ord er definert som stoppord og kan IKKE brukes som søkeord. Det er et utvalg av de ordene som forekommer oftest i språket, og som ikke er særlig beskrivende i sitt innhold.

Eksempel på stoppord: og, er, ofte, langsetter

3. SETNINGER

En setning eller en ordsekvens kan inngå i et spørsmål.

Spørsmålet

sinkblende i svovelkis?

vil gi oss alle dokumenter der de tre ordene står etter hverandre i teksten.

4. RELASJONER VED HJELP AV OPERATORER (bindeord)

For å kunne stille kompliserte spørsmål på en enkel måte, kan spørsmålsetningen bygges opp med et antall bindeord (OPERATORER) mellom søkeordene. Følgende typer operatorer finnes

- a) logiske operatorer
- b) relasjonsoperatorer
- c) avstandsoperatorer

4.1 Logiske operatorer

De logiske operatorene er

.OG. (kan også skrives +)
.ELLER.
.IKKE. (kan også skrives -)
, (komma - brukes som ordskiller)

Operatorene brukes til å kombinere forskjellige søkeord.

Spørsmålet

Sand .og. grus?
eller
sand + grus?

vil gi oss alle dokumentene som inneholder både ordet "sand" og ordet "grus".

Skriver man

sand .eller. grus?

eller
sand,grus?

vil resultatet bli alle dokumenter som inneholder minst ett av ordene. Operatoren `.ikke.` ekskluderer alle dokumenter som inneholder søkeordet etter operatoren.

Spørsmålet `sand .ikke. grus`

gir oss alle dokumenter som inneholder "sand" men ikke "grus".

Et vilkårlig antall operatører kan kombineres. Derfor er prioritetsregler nødvendig.

prioritet

1. `,` (komma)
2. `.ikke.`
3. `.eller.`
4. `.og.`

Det er tillatt (og ofte fordelaktig) å sette paranteser. Paranteser kan forandre de opprinnelige prioriteringsreglene, og gjøre det visuelle bildet klarere.

Eksempel `(sand .eller. grus) .ikke. morene?`

4.2 Avstandsoperatører

Avstandsoperatører brukes til å angi at to ord skal stå innen en viss avstand fra hverandre i samme setning. Operatoren har symbolet `//`. La A og B stå for to vilkårlige ord. Formatet er da

`A/m,n/B`

der `m` og `n` kan være positive eller negative tall. `m` angir minimumsavstanden mellom A og B, og `n` angir maksimumsavstanden.

Dersom `m` og/eller `n` utelates, dvs. `sand//grus?`
fås alle dokumenter der sand og grus forekommer i samme setning.

5. REFERANSER TIL TIDLIGERE SPØRSMÅL

En søkeprosess begynner ofte med enkle spørsmål, som siden snevres inn. Det er mulig å benytte tidligere definerte spørsmål som "byggeklosser" i et senere spørsmål. Et tidligere spørsmål innlemmes i et senere ved å skrive det tidligere spørsmålets interne nummer mellom to punkt, f.eks. slik:

1..og.sunndalsøra?

Tidligere spørsmål kan skrives ut ved hjelp av VIS-kommandoen.

IV KOMMANDOER

NOVA*STATUS KOMMANDOER

KOMMANDO	ARGUMENT-TYPE
Bakover	(n)
Forover	(n)
FORRige	
Les	(n)
Neste	
SLUtt	
Titler	(liste)
TUt	(liste)
Ut	(liste)
Vis	(liste)

Utvalgte kommandoer til NOVA*STATUS søkeprogram til å bla i, liste ut referanser osv. Store bokstaver angir kortform.

Den enkelte posten i databasen kalles dokument. (I RAPP vil det si referanser.)

AK = Uansett hvilken kommando man gir, vil systemet alltid bli "stående" ved et dokument, det aktuelle dokumentet (AK). Hvilket dokument som er det aktuelle, er avhengig av de spørsmål og kommandoer som gis. Ved søkesesjonens begynnelse er AK lik logisk første dokument i databasen.

Søkeargument = Kan være av to typer: Liste (serie av tall) eller N (et enkelt tall/liste med bare ett element).

Kommando   Kommentar:
(argument):

BAKOVER (N) Kommandoen medfører at det dokumentet i databasen som ligger N dokumenter foran AK skrives ut. Hvis argumentet (N) utelates blir dokumentet foran AK skrevet ut. Hvis vi forsøker å skrive ut et dokument som ligger foran det første i basen, får vi skrevet ut det første sammen med meldingen

FØRSTE DOKUMENT I DATABASEN.

FOROVER (N) Kommandoen medfører at teksten i det dokumentet som ligger N dokumenter etter AK blir vist på terminalen. Utelates argumentet, blir neste dokument vist.

FORRIGE Kommandoen medfører at teksten til forrige dokument i resultatlisten skrives ut.

LES (N) Kommandoen medfører at det N-te dokument i resultatlisten skrives ut. Utelates argumentet, blir AK skrevet ut.

NESTE Kommandoen medfører at teksten til neste referanse i resultatlisten skrives ut.

SLUTT Søkingen avsluttes.

TITLER   Fungerer på samme måte som kommandoen LES
(liste)   AK = Første ref. i resultatlisten.

TUT (liste) Kommandoen medfører at titlene til alle refererte dokumenter skrives ut bakerst på en listefil. Utelates argumentet blir titlene på alle refererte dokumenter i resultatlisten skrevet ut.

AK påvirkes ikke.

UT (liste) Kommandoen medfører at de refererte dokumenter blir skrevet ut bakerst på en listefil. Hvis det refereres til et spørsmål høyere enn det siste, oppfattes dette som referanse til siste spørsmål.

VIS (liste) Kommandoen medfører at spørsmålene med nummer som blir referert i argumentlisten skrives ut på terminal. Utelates argumentet blir alle spørsmålene skrevet ut. AK påvirkes ikke.

V BESKRIVELSE AV REFERANSENE INNHOLD

- nr. -: Fortløpende referansenr. (Settes av maskina)

NR: NGU-nr. Rapporten i NGU-serien har ikke bokstavhenvisning foran nummeret. Fra og med 1984 har rapportene fra NGU fått entydig nummerering (eks.: 84.001) der de første to siffer viser utgivelsesår, de tre neste er løpenummer. Før 1984 finnes flere ulike nummer-rekkefølger.
BA = Bergarkivrapporter. Egen BA-nummerering.
HY== Hydrogeologiske rapporter som er skrevet som brev og ikke inngår i NGUs rapportserie
O- = Oppdragsrapporter etter egen nummerserie ved Seksjon for hydrogeologi

TI: Tittel

FO: Forfatter(e) Inntil 3 navn. Hvis flere, se sammendrag.

ÅR: År for utgivelse

SI: Sidetall

GR: Gradering Åpen/fortrolig.

UG: Utgiver

PU: Publisert i Aktuelt når det analyserte dokumentet er en artikkel eller et kapittel.

AR: Arkivert hos Alle dokumenter det refereres til i RAPP finnes i NGUs Bibliotek eller arkiver.

FY: Fylke Inntil tre. Hvis flere, se sammendrag.

KO: Kommuner Inntil fire. Hvis flere, se sammendrag.

- KA: Kartblad 1:250 000 Inntil to. Hvis flere, se sammendrag. (Inndeling basert på topografiske kart serie 1501.)
- KA: Kartblad 1:50 000 Inntil fire. Hvis flere, se sammendrag. Alltid nr. og navn. (Kfr. topografisk hovedkartserie M711.) Eks. på bladnr.: 18151. Siste siffer angir rutenr.
- ST: Sted, evt. forekomstnr. og -navn Eks.: 20177 Blåfjell.
- XY: UTM-sone og xy-koordinat Eks.: 32 3469 64716
- EO: Emneord Maksimalt åtte. Det første angir fagområde, det siste dokumenttype. Eks.: Hydrogeologi, Forurensning, Avløpsinfiltrasjon, Fagrapport.

Litteratur

- Minken, T. 1985: Emneordsliste for NGUs Referansearkiv. NGU-rapport nr. 85.200.
- Myhren, R. og Høseggen, S. 1986: Framhenting av EDB-basert informasjon fra NGU. NGU-rapport nr. 86.029.